

Darovanému koni na zuby nekoukej aneb Balím, balíš, balíme

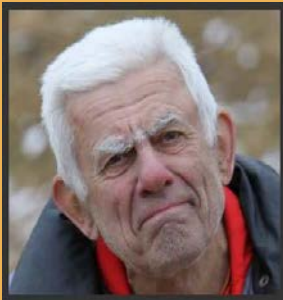
Darovat lze v podstatě cokoliv, i uštědřenou lekci. Poprvé jsem ho potkala před lety na Epice. Vlastně se potkaly naše komentáře pod jednou ne příliš dobrou básničkou velmi mladičké autorky. Sepsul ji, no pes by od ní kůrku neval, a já, hotová Johana z Arcu, povstala na její obranu. Jestli čekáte, že následovala přestřelka nevybíravých invektiv, tak nenásledovala. Ivo byl moudrý muž, který nepotřeboval své názory hájit v žabomyších válkách, a mně časem, jak jsem potkávala další a další jeho komentý, docházelo, že názor je pořád jen názor a ne jaderný útok na autorovu důstojnost, city a ego. No jo, holt autorka od škopku...

Po letech jsme se sešli v Plzni na prvním litwebím admském srazu a tuhle epickou epizodu dopověděli. On přiznal, že po mém ataku ubral, a já po jeho vzoru malinko přitvrdila. Jen jsem mu za to nestihla poděkovat...

Listopadové číslo Napadrť, tentokrát věnované darům všeho druhu, zahajujeme netradičně – ztrátou. Nechť je vám přesto k potěše.

Sendy

Vzpomínáme...

*Chorovod stínů nad blaty
a svíce větrem mihotá.
Na hrobech listí navátý,
průsečík smrti a života.
Syravost hrází, chlad ze slatin,
kostelní vrata rozbitá.
Vrátím se nebo nevrátím
tam, kde mne nikdo nevíťá?*

Ivo Domanský alias newivo
* 22.2.1938 - † 5.11.2012

Setkala jsem se s ním prvně jednou večer. Byla jsem zrovna, jak už to tak u mnoha žen, které si doma básní do šuplíčků, citově poněkud rozvrkočena a dostala jsem ten „výtečný“ nápad, vykřičet své emoce do světa. Tedy, do toho virtuálního, který se mi tou dobou stával čím dál víc útočištěm před skutečností. Vybrala jsem si tehdy server Epika a začala jsem si na svůj profil vkládat některé ze svých citůvek.

Jeden z prvních nicků, který mi pod má „veledíla“ tehdy utrousil slovo, byl jakýsi IVO. Nevěděla jsem nic o literárních webech, nic o lidech, ani zvyklostech na nich, brala jsem svou přítomnost tam jako registraci do jakéhosi prostoru, kam si budu ukládat básničky a občas mi pod moje písmenka někdo napíše vzkaz. IVO mi básničku samozřejmě strhal a ještě připsal, ať tam díla neházím jako lopatou. Pochopitelně jsem se nafoukla, urazila, měla po chuti příště nést kůži na trh. Převážil pocit: *kdo jsi, že mě soudíš, co o mně víš...?*

Až po nějakém tom týdnu jsem pochopila, o co jde, a když jsem si přečetla další jeho kritiky a komentáře, začala jsem se z nich učit a vnímat je tak, jak byly myšlené. Vůbec ne arogantní, ani nabubřelé, ale hluboce pravdivé a profesionální, vždy spravedlivé, bez ohledu na to, komu je psal. Začala jsem amatérské psaní chápat úplně jinak a on byl ten, který mi v těchto věcech otevřel oči a hodně mě naučil. Proto, když

jsem se Sendy zakládaly LitWeb, bylo jméno Ivo prvním adeptem na pozvání do našeho nového prostoru, moc jsme stály o to, mít u nás na webu takového redaktora a kritika, jako byl on.

S Ivem Domanským jsem se osobně poprvé viděla na zakládajícím setkání redakce LitWebu. A musím říct, že na mne zapůsobil stejně silně jako virtuální IVO na Epice, později newivo na LitWebu. Ačkoliv stůl v restauraci byl tehdy plný lidí, kterých si v džungli amatérských webů dodnes vážím, ač s mnohými se naše cesty časem rozeběhly, Ivo přesto něčím vynikal. Sporý, šlachovitý, šedovlasý sympaťák výrazných rysů, s jasnými a dobře formulovanými názory a nápady. Přijel tehdy na otočku vlakem z Prahy a já netušila, že ho vidím poprvé a naposled. Na minulém srazu LW jsem se lidí na něj ptala, nikdo o něm nevěděl. Až nedávno jsem se dozvěděla, že už je to rok, co Ivo zemřel. Zarazilo mne to, jako u každého člověka, který můj život nějak obohatil.

Ti z vás, kteří jste se tady nebo i jinde na webech s Ivem Domanským setkali, víte, že uměl odhadnout autora, uměl říct pod textem pravdu nemilosrdně, ale rozhodně vždy slušně a bez osobní zášti. Šlo mu o text, bylo mu jedno, kdo ho psal, hodnotil stejným metrem nováčky i ostřílené matadory, těm, kteří se vymezili proti kritice, uměl jít z cesty, nemá přece cenu pomáhat někomu, kdo nechce. Rozhodně byla čest se s ním na literárních webech potkávat.

Cinda

Mluvil málo, spíše naslouchal. A naslouchal pozorně. Protože když už něco řekl, byla jeho slova k věci a měla váhu. Takového jsem ho na pracovním srazu adminů před dvěma lety v Plzni poznala já. Reálný Ivo Domanský byl stejný jako ten virtuální, který s toutéž pozorností pročítal díla na LitWebu a komentáři šetřil jako šafránem. A když už se zastavil a přidal slovo, vždycky mělo váhu, třebaže málokdy halasilo pochvalou. Zato bylo k věci a dokázalo vyhmátnout nedostatky i klady textu.

Už rok nám chybí. On i jeho díla a komentáře...

Tessa

ať do čítanek či na věnců stuhu
na kámen mezi lišejník
psát vzpomínku, ne za zásluhu,
za prostý život, lásku, dík...

Jsou básníci, kteří do svého díla zamykají vzpomínky na šťastné i smutné chvíle svého života, příběhy, které snad mohly být prožity a s nimiž se minuli. Píší pro uspokojení vlastního pocitu odpovědnosti, aby vyslovili, co mělo být vysloveno. Bez nároku na věnce slávy a obecného ošidného uznání. Jen pár přátel chápe moudrost života, srovnanou do veršů, svázaných stuhou rýmů. Jsem přesvědčen, že takový byl i newivo, literární přítel, s ním jsem se nikdy osobně nesetkal.

JC senior

V době dávno minulé, v době tak zvané totality, se dbalo z moci úřední, aby na každém pracovišti proběhla důstojná oslava Mezinárodního dne žen. Jak to někdy dopadlo, to vám nemusím povídat - zvláště tehdy, kdy po oficialitách následovalo společenské posezení se zpěvem a tancem. To si pak značně ovíněná, oruměná, opivovaná či obecherovkovaná, prostě jak libo, mužská část oslavy ještě dlouho musela doma žehlit image.

U nás ve fabrice to bývalo skromnější. Když se blížil svátek žen, dohodlo se podnikové vedení spolu se závodním výborem ROH na zakoupení kytěk a bonboniér, v lepším případě i několika utěrek nebo ručníků. Vždyť si to prý naše ženy, okrasa našich oddělení, opravdu zaslouží...

V našem technickém odboru probíhala oslava vždy podle obvyklého rituálu. 8. března, úderem osmé hodiny ranní, bylo svoláno veškeré ženské osazenstvo do kanceláře vedoucího odboru. Ten k nám, příslušnicím slabšího pohlaví, pronesl oslavnou řeč, spojenou s uznáním naší obětavé práce a se zdůrazněním naší neoficiální funkce okrasného ženského prvku na pracovišti. Poté nám potřásl pravicemi a obdaroval každou z nás jedním karafiátem a bonboniérou, případně nějakou tou užitečnou textilií. Dlužno podotknout, že vystoupení našeho šéfa odboru mělo vždy úroveň, protože on byl v podstatě člověk zdvořilý a jeho chování k ženám bylo ohleduplné, ba přímo galantní. Sám dlouholetý vdovec, vypěstoval si ke všem ženám jakýsi obdivný, platonický vztah...

Stalo se však jednou, že 8. března odjel na služební cestu a provedení práciho rituálu tentokrát připadlo jeho zástupci. Tento pán, vlastně soudruh každým coulem, pověřený organizováním nejrůznějších akcí, jako byly prvomájové průvody, oslavy VŘSR nebo příležitostná kladení věnců za zvuků Pochodu padlých hrdinů, byl pověstný vedením přesné evidence těch, co přišli, nebo nepřišli splnit svou občanskou jášací či truchlící povinnost, i těch, kteří jášali a truchlili neorganizovaně, nebo ne zcela v intencích nomenklaturních představ, protože byl u zaměstnanců podniku značně neoblíben. Nás, ženy, nevyjímaje. A on zas na oplátku trpěl očividnou averzí vůči nám.

Tak si nás tedy tento soudruh v osm ráno zavolal do kanceláře. Tam ležela na stole hromada kytěk a bonboniér, ručníky žádné. A spustil neochotně: „Tak vás holt teda, soudružky, vítám na vaší oslavě a přeji vám všechno nejlepší. Jo, a ty, Heleno, okamžitě skoč pro Jardu, ať se tady toho ujme,“ ukázal na kytice. Jarda za chvíli přiběhl, celý určený, spěšně rozdál přítomným oslavenkyním po jednom karafiátu a bonboniérce a odporoučel se. Soudruh zástupce chvíli rozpačitě přešlapoval, bylo vidět, jak je mu to celé nepříjemné, a nakonec nás rozpustil se slovy: „Tak, to bysme měli... Ženský, můžete se rozejít a uvařit si každá kávu. Ale né, abyste při něm klábosily až do oběda, přijdu si to zkontrolovat. A na tebe, Heleno, si dám obzvláště pozor. Měsíc co měsíc zůstáváš doma na paragraf s děckem, a to prý máš babku v dědině. A to se netýká enom tebe, ale taky všech ostatních... takových...“

Odcházely jsme se smíšenými pocity. „Sakra, tak vám, holky, nevím. Popřál nám, anebo nám vynadal?“ pronesla Helena. A promluvila nám z duše. Nikdy před tím jsme se asi necítily tak málo obdarované...

Hariet

Dárek k nezaplacení

A je zase zpátky. S pravidelností sobě vlastní postihlo nás opět předvánoční šílenství. Vymýšlíme, sháníme, balíme. Zlaté prstýnky, plstěné trepky, porcelánové slony s kývací hlavou. Dárky.

Jen máloco na světě má tolik významů jako dárek.

Dáváme ho, aby potěšil - i když, pravda, občas víc dárce než obdarovaného. Ale i z důvodů méně bohubilých: aby ohromil - ti, které blaží závist okolí, vědí, o čem je řeč.

Aby posloužil jako odpuštěk - třebaže nedostatek zájmu nevyváží ani diamant zvící holubiho vejce.

Dáváme ho rovněž jako oplátku za protislužbu - korupce se tomu říká.

A také, abychom si obdarovaného zavázali, abychom v něm vzbudili podvědomý pocit, že je nám teď něco dlužen a že by se měl revanšovat.

Tenhle dárek je nejzákeřnější. Mívá zpravidla hodnotu nevalnou, ale zaplacen bývá zatraceně draho.

Mluvím o šmejdech. A nemyslím tím salámy, láhve vína nebo drobné spotřebiče původem z Číny. Myslím šmejdy lidské, kteří na vidinu takovýchto dárků lákají seniory, aby jim následně vyplenili peněženky. Kteří vzbuzují falešnou iluzi zajímavého výletu, dobrého jídla i společnosti, zábavy... a samozřejmě dárku.

Samé příjemné věci - a jen za padesátku jízdného! No, neberte to...zvláště když sedíte doma sami, nikdo vás nepotřebuje a nikoho nezajímáte...

Co na tom, že na konci dne jste psychicky i fyzicky vyčerpáni a lehčí o několik desítek tisíc korun. V ruce ale třímáte tašku s pochutinami grátis a v duši vás hřeje, že alespoň někomu záleží na vašem zdraví a spokojenosti. Jinak by vám přece nenabízel ty úžasné příkrývky, biolampy a nádobí...

Co na tom, že je budete ještě dalších pět let splácet, a že tu dnes pořádně na frak dostala důvěřivost, lidská důstojnost a úcta ke stáří...

V závěru dokumentu Sylvie Dymákové Šmejdi, který mapuje tento „švajneraj“ povýšený na lukrativní byznys, opakovaně zaznělo: Nechce být sám (sama) a proto jezdí na předváděcí akce...

Ano, to klíčové slovo zní - osamělost.

Doba se zrychluje, ale času jakoby ubylo. Komunikační prostředky jsou stále dokonalejší, ale počet těch, co se cítí sami, roste. Že jde zejména o starší lidi, je nabíledni.

Takže buď necháme šmejdy, aby z toho bez skrupulí profitovali, nebo můžeme něco udělat. Třeba místo dalších papučí nebo tašky na kolečkách věnovat kousek sebe, svého času, zájmu a porozumění. Nestojí to nic, ale hodnotu má tenhle dárek nesmírnou. Že ho netřeba nikde shánět, notabene balit, snad ani nemusím dodávat.

Tessa

**„Jen ty poklady, které jsi daroval,
budeš stále mít“
Marcus Valerius Martialis**

Jak jsem potkala Ježíška

Bylo to jako každý rok.

Do Štědrého dne zbýval jediný den a obchodák praskal ve švech. Všude umělé pozlátko, umělé stromky i sníh, dokonce i všudypřítomné koledy zněly tak trochu uměle. Ale mně to nevadilo. Bloumala jsem mezi koupěchtivými davy, lelkovala u pultů se zbožím a lačně nasávala atmosféru Vánoc i domnělé lidské pospolitosti. Ani vy byste nespěchali domů, kdyby tam na vás čekal jenom kocour, kterému je šumafuk, jestli dostane svou porci Whiskas do obyčejné misky nebo na sváteční talířek. Hlavně, když to bude přesně v sedm.

Moji pozornost upoutala lákavě nasvícená vitrina se šperky. Zlatý řetízek se srdíčkem jako by z oka vypadl tomu, který mi dal manžel k prvnímu výročí svatby. Dokonce tenkrát nechal na rub vyřít moje iniciály. Týž řetízek mi před pár měsíci doslova vytrhl z ruky, když nenašel doma žádné peníze v hotovosti, které by mohl nasypat do výherních automatů. Chtěl ho zastavit, aby za těch pár drobných, které mu dají, strávil aspoň hodinu v marné naději na výhru.

Tehdy jsem konečně procitla a uvědomila si, že jednoručí bandité nespolykali jen naše úspory, ale taky všechno pěkné, co kdy mezi námi bylo. Náš jediný syn to na rozdíl ode mě pochopil a už dávno předtím potápějící se rodinnou loď prostě opustil. Po týdnů přišla pohlednice z New Yorku, na ní strohé: Mám se dobře, ozvu se brzy – a to bylo na dalších pár let všechno.

Mimochodem, do té zastavárny můj muž nikdy nedošel. Na přechodu ho srazilo auto. Ihned se kolem něj seběhlo několik lidí, ale jak se později ukázalo, poskytovali první pomoc pouze jeho kapsám. Když dorazila záchranka, byl manžel mrtvý a zlatý řetízek nenávratně pryč.

A teď jsem ho najednou měla přímo před nosem a skoro byla v pokušení tu vitrínu otevřít a podívat, jestli jsou na rubu pořád ta dvě písmena.

Vtom mě někdo zatahal za kabelku. „Líbí se ti?“

Hlásek patřil asi pětiletému klukovi snědé pleti a tmavých kučeravých vlasů. Oči měl černější než srst mého kocoura a na sobě rozdrbané tenisky a

šustáky, které neviděly pračku už hezky dlouho.

Kapsářský dorost, napadlo mě okamžitě a instinktivně jsem si přitáhla kabelku pevně k tělu.

Všiml si toho a zatvářil se rozhořčeně.

„Já nekradu!“

„Jasně,“ vyloudila jsem poněkud neupřímný úsměv. „Ty tady jenom nakupuješ, že jo? A kdepak máš rodiče?“

„Máma je támhle,“ ukázal kamsi do davu, „a tátu nemám.“

„Tátu má přece každý,“ řekla jsem automaticky.

„Já ne,“ prohlásil rezolutně. „Žije s máma sice jeden chlápek, co tvrdí, že je můj táta, ale není. Jednak mi není podobnej a jednak jsem slyšel jednou mámu, jak mu v obýváku říkala - Jožko, ty ho moc rozmazluješ, musíš na něj bejt víc přísněj, jako bys byl jeho opravdovej táta.“

„Aha.“

Na tohle se vážně nedalo říct nic.

„Tak líbí se ti nebo ne?“ vrátil se kluk ke své otázce.

„Líbí,“ odpověděla jsem po pravdě. „A chtěla bys ho?“

Zaváhala jsem. „Možná.“

„Tak si ho prostě přeji,“ pronesl bezelstně, „a Ježíšek ti ho naloží pod stromeček.“

„Ježíšek přece neexistuje,“ vypadlo ze mě další dospělácké moudro. Že jsem si radši jazyk neukousla! Co když kluk ještě věří na pachole, co rozdává dárky, a já teď nabourala jednu z jeho dětských jistot. Každý psycholog by mi jistě vynadal.

„Vážně neexistuje?“ chlapec se na mě koukl nevěřičně a zároveň jaksi pobaveně.

„Víš, co? Něco ti prozradím,“ kývl rukou a já se k němu poslušně sklonila. Popadl mě za paži.

„Je-ží-šek... e-xi-stu-je,“ slabikoval mi důrazným šepetem do ucha. „Věř mi. Stačí, když si budeš něco přát a on ti to splní.“

„Tak jo.“

Přece se s ním nebudu hádat a páchat další škody na dětské dušičce.

„Ale musíš si to přát opravdu hodně moc!“ mrkl na mě levým okem a ztratil se mezi lidmi.

„Tak jo,“ opakovala jsem nahlas a pak ve mně hrklo jako ve starých hodinách. Tyhle figle! Děcko odvede pozornost a

peněženka je fuč. Ale kupodivu v mé kabelce nechybělo vůbec nic.

Cestou domů mě napadlo, že jsem si ten řetízek prostě mohla koupit sama. Absurdní myšlenka. Přece nebudu dávat sama sobě dárky. Dost na tom, že už pár let ve skříni schraňuju drobnosti nakoupené pro syna, který žije kdovíkde, a pro snachu, kterou znám jen z amatérské rozmazané fotky.

Na Štědrý den ráno na mě osamělost konečně dopadla plnou vahou. Byla potvora, rok od roku obéznější. Ani se mi nechtělo vstávat z postele. Nakonec proč taky? Nakrmím kocoura a vánoční pohádky klidně můžu sledovat zahrabaná v peřinách. Jenže zvonek, který se rozřinčel před půl osmou, se ignorovat nedal. Nepřestal, ani když jsem zesílila zvuk v televizi. Koho to sem čerti nesou zrovna o Vánocích!

Došourala jsem se ke dveřím, otevřela je a stála tváří v tvář vysoké tmavovlasé ženě. Měla kávovou pleť, mandlové oči a vůbec ten zvláštní půvab, který příroda naděluje pouze mulatkám.

„Merry Christmas!“ řekla a usmála se, ale to už mě můj syn sevřel v náručí a já najednou pro slzy neviděla.

Vzápětí mě někdo zatahal za rukáv. Koukla jsem se dolů a tam stojí snědý kluk s očima jak půlnoční obloha.

„To jsi zase ty?“ podivila jsem se.

Zavrtěl hlavou, jako že nerozumí, a pak s nezaměnitelným americkým přízvukem pronesl pečlivě naučená slova: „Veselé Vánoce, babi!“

A mrkl na mě levým okem.

Ten řetízek jsem pod stromečkem samozřejmě nenašla.

Zato vím jistě, že Ježíšek existuje. Stačí, když si něco opravdu z celého srdce přejete. Splní vám to.

Tessa

*Manželka pod vánočním stromečkem: "Patrony? To si ze mě chceš střílet?"
Manžel: "A doparoma! My si s náměstkem vyměnili balíčky. O tebe nejde, ty s těma vlasama přes svátky nějak vydržíš, ale náměstek asi bude na honu fénovat koroptve."*

Jak jsem darovanému koni na zuby koukala

...teda, koukala, on je na mě cenil sám. Laskavý čtenář by měl vědět, že se v daném případě jedná o metaforu, nikoliv informaci o stavu chrupu jakéhosi lichokopytníka.

Ale postupně.

Zavřeli nám kino! To je v obci s pár obyvateli možná pochopitelné, nikoliv však méně mrzuté pro partu týnedžrů, kterou tato nepočtená starousedlická komunita dokázala v daném čase vyprodukovat.

Co jsou to čtyři kilometry? Přesněji, čtyři tam a čtyři zpátky? Začali jsme tedy chodit do kina ve vedlejší vsi. To se to chodilo. O prázdninách. Tedy tam. Zpátky už se šlo po tmě, zleva les, zprava křoví a potok, silnice široká jak provazochodecké lano – sotva se na ní vešla dvě auta v protisměru.

Honza byl fajn, dokud nezačal blbnout. Prostě se zamiloval, já do něj ne. A to byl kámen úrazu. Jeho projevy lásky byly stejně něžné jako brutální. Od vyplněných keřů růží, přes střelbu vzduchovkou, vyhazování pojistek na baráku, obřadné věšení se na staré hrušce, únos našeho psa, metrčky oříškové čokolády, přespání ve sklepě v bedně s bramborami, kde ho objevila mladší sestra a měla z toho srdeční zástavu s následnou koktavostí a já zaracha.

S Honzou jsem chodila do kina ráda. Byl spolehlivý bodyguard a garde.

Jenže... Jeho záchvaty lásky propukaly z přátelského příměří poměrně nečekaně a bouřlivě.

Součástí kina byl i malý bufet.

„Co si dáte, holky?“ Jeník byl z nás nejbohatší, protože z bohaté rodiny, protože jedináček, a rozhodně nebyl lakomý.

„Já nic.“

„Nepovídej, něco si vyber, prosím“ jeho hlas zněl hodně zklamaně.

„Tak lízátka.“

„Lízátka?!“ podíval se na mě skoro zuřivě.

Šly jsme si sednout na místa a on se ještě chvíli motal venku. Do sálu přišel už po tmě s velkou škatulí, kterou si posadil na klín.

„Co to máš?“

„Lízátka!“

Ten večer mu padla za oběť zásoba lízátek snad pro celý okres. Bůh ví, kde to splasil. Ale drak už byl ze sluje venku. Opakovaně jsem vykroutila ruku z té jeho, ještě jsem ho štípla a měl dost. Vypálil z kina v půlce filmu i se škatulí a nechal nás tam cesta necesta.

Když jsme se pak vracely, strašil nás celou dobu a bubákal tu zleva, tu zprava. Pokřikovaly jsme na něj: „...Honzo, vylez, stejně víme, že seš to ty...“ Nevylezl. Lomozil suchými větvemi a napodoboval zvuky džungle. A málo na tom, teprve když projíždějící auto osvítilo krátký úsek před námi, zjistily jsme, co nám to tak křupe pod podrážkou. Lízátka.

Ale nemysli si, laskavý čtenáři. Taky na mě došlo. Mokrát bych plenila růžové keře, střelila ze vzduchovky, zavěsila se na hrušku a ulehla do bedny s bramborami, jen kdybych mohla dýchat společný vzduch s milovanou osobou. Ale věděla jsem, že by mi to nebylo nic platné. A tak jsem svoje neopětované lásky prožívala sice stejně bolavě, ale mnohem komorněji.

Snad.

Doremifa

O klukovi a borovici

Malý dychtivý kluk stál pod zasněženou borovicí. Vztaženými rukama toužil dosáhnout do třpytivě bílé peřiny, která ve slunci svítila jako drahokam. Ještě kousek, ještě se trochu víc natáhnout! Jenže byl malý a na větev nedosáhl. Podruhé se vyvíšil tolik, že na špičkách málem ztratil rovnováhu. A zase nic. Zkoušel urputně své štěstí dál. Dokonce o kus povyskočil a pořádně máchl rukou směrem k zářící větvi.

Ano. Konečně byla jeho. Držel pevně jehličí v pěsti a pomalu táhl paži k sobě až do místa, kde zákon fyziky nutně musel přeměnit jeho velký sen v těžkou realitu. Na kluka se vysypala studená sprcha zmrzlých vloček. Chvilí žasl pod dvojitou čepicí a zapadanými řasami. Pak pustil svou větev, zasmál se a hlasitě zakřičel:

Jéééééééééé!

Do malé krabičky
řekne se přání,
jemně a potichu,
aby neuteklo.
Nahoru mašli,
za mašli řeřichu.
Co zbude nakonec?
.....í

Mirkah

Jak to vidím já

Dary, dárky, dárečky očima Hariet

Věnují se k různým příležitostem a vyvolávají u obdarovaných různé pocity. Já raději daruji, než dostávám. A někdy mi dá opravdu hodně přemýšlení, aby potěšily. Pocity obdarovaného, o ty jde především...

Od dětství mám vštípený pocit, že nejkrásnějším dárkem je kniha. Taková, která přinese člověku radost i poučení a která ho opravdu potěší. A nemusí to být zrovna klasická literatura, počítá se i literatura zábavná, dobrá detektivka, humorný román s kapkou nadhledu a životní moudrosti.

Existují dárky praktické, o které si obdarovaný sám řekne, i dárky čistě symbolické. Některé mohou dokonce vyvolávat u obdarovaného pocit provinění. Takovými jsou například dárky, kterými mě poslední dobou obšťastňují členové naší rodiny. Vědí, že mým celoživotním povoláním i koníčkem je kreslení, a tak mi každé Vánoce, případně narozeniny, věnují skicáky, štětce, akvarelové bloky, našepsované lepenky, dřevěné rámečky potažené malířským plátnem a podobně. Posledním dárkem tohoto sortimentu byl dřevěný kufřík s akrylovými barvami. Věnoval mi ho manžel, i když dobře ví, že tuto techniku malby nepoužívám. No nic, budu se v ní muset zdokonalit, abych nepociťovala vinu, že nebyl tento poměrně drahý dárek patřičně využit...

Nejmilejšími dárky jsou pro mne odjakživa dárky od našich dětí a později vnuků. Každého rodiče jistě potěší, když mu jeho synek nebo dcerka, s radostným očekáváním v dětských očích, podává dárek vlastnoručně vyrobený nebo zakoupený z ušetřeného kapesného. A někdy to může být i to, co by si samo přálo mít...

Kdysi si náš malý Míra toužebně přál pejska. Splnit jeho přání jsme považovali, vzhledem k našemu tehdejšímu bydlení v činžáku, za nemožné. Dnes už je pes v bytě docela běžnou záležitostí. Chlapec si tehdy našetřil ze skromného kapesného a na Vánoce nám koupil sádrového jezevčíka.

Dcerka byla výtvarně nadaná, pilně navštěvovala lidušku. Dostávali jsme od ní obrázky, koláže i nejrůznější keramické reliéfky vytvořené její dětskou rukou. Všechny je mám dodnes schované. A zrovna jako dárky od našich dětí, tak později dárky a dárečky od našich vnuků, kterých máme pět. Ať už to byla zvířátka, pohádkové postavičky, vyrobené z kaštanů, papíru, drátu a korálků... Mám i ručně vyrobený, ozdobně vypalovaný a zcela funkční bumerang.

K nejkurióznějším dárečkům patří bizarní soška zvaná Kamenožrout. I toto originální keramické dílko z dílny vnuka Davídka, které vzbuzuje úsměv i údiv, mám dodnes vystavené ve vitríně v obývacím pokoji.

Darovanému koni

Tam venku sníh, zde teplá pec
kdys v domě strýce Blažeje
pak já a Milan, bratranec
v čas Vánoc, dárků, naděje

Snad pět nám bylo, sotva víc,
že doba právě zasvěcená
pro dárky a světlo svíc
tíší jsme dnes jako pěna

S dýmkou táta na pohovce
kuchyň, mamka, teta Klár,
babička ze strany otce
kouzel znalá prý a čar

Ježíšek na zlatém lanu
snad spustil se již do síně,
k narození Kristu pánu
zapělo se v rodině

Houpací kůň, krásný vraník
hříva, ocas, noha v cval...
že dnes ještě, být prozaik,
i fejeton bych o něm psal

Dárek možná pro Milana
leč neprobudil dětský vděk
idyla rázem rozcuchána
za ohňostroje prskavek

Málem kanárek spad s bidla,
kop Milan koně, spustí křik
"dyť sem zíkal ze chcu simla"
(trochu si šlapal na jazyk)

V jeho ruce záblesk kovu,
chytí ocas, nůžky...šmik,
teta ztuhla v poloslovu
na všech tvářích otazník

Babička, ač hodná žena,
v ustrnutí nad tím vztekem
jak polednice od Erbena
ortel vyřkla nad dítětem

„Černou že jsi napad rasu
krok pěší nedobude trůn
a z žíní koně bez ocasu
ať smyčec je ku tření strun“

Stalo se. Princeznu Teklu
já na vraníku za potyčky
mečem hájil z papundeclu
A Milan? Vrzal na housličky
*

Ať k přísloví se závěr kloní:
Dar přijmi s barvou tou či tou
a dodám jen, že díky koni
je Milan známým houslistou

JC senior

Internet

Příští číslo Vašeho našeho občasníku Napadřt', tentokrát na téma Krok do neznáma aneb Všechno je jednou poprvé, vyjde začátkem ledna 2014.